Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2022-0265
(mr. E.L.A. van Emden, voorzitter en mr. R.P.W. van de Meerakker, secretaris)

Klacht ontvangen op	: 23 juli 2021
Ingediend door	: De consument
Tegen	: Coöperatieve Rabobank U.A., gevestigd te Utrecht, verder te noemen de bank
Datum uitspraak	: 31 maart 2022
Aard uitspraak	: Niet-bindend advies
Uitkomst	: Vordering afgewezen

Samenvatting

De consument heeft gesteld dat ten onrechte conservatoir beslag is gelegd op zijn rekeningen, vanwege een strafrechtelijke verdenking. De commissie is van oordeel dat de bank in dat kader niet verwijtbaar heeft gehandeld en dat de kosten voor het gelegde beslag op grond van de Algemene Bankvoorwaarden voor rekening van de consument komen. Ten aanzien van het uitgevoerde CDD-onderzoek laat de wetgever de bank een ruime vrijheid, waarvan in de gegeven omstandigheden, waarbij sprake was van een strafrechtelijke verdenking en contante stortingen op de rekening, geen ongeoorloofde invulling is gegeven.

1. De procedure

1.1 De commissie beslist op basis van haar reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat om: 1) het klachtformulier van de consument; 2) het verweerschrift van de bank; 3) de repliek van de consument.

1.2 De bank is in deze zaak vertegenwoordigd door professioneel gemachtigde mr. M van den Broek.

1.3 De commissie is van oordeel dat dit geschil zich leent voor verkorte behandeling als bedoeld in artikel 32 van haar reglement.

2. Het geschil

Wat is er gebeurd?

2.1 Op de vijf bankrekeningen die de consument bij de bank aanhield is op 4 januari 2019 conservatoir derdenbeslag gelegd, omdat de consument verdacht werd in een strafrechtelijk onderzoek.

2.2 Nadat het beslag werd opgeheven, heeft de bank de kosten van € 70,- voor het gelegde beslag in rekening gebracht aan de consument. Daartoe heeft de bank zich gebaseerd op artikel 28 uit de Algemene Bankvoorwaarden, waarin het volgende is opgenomen:

Artikel 28 – Bijzondere kosten Welke bijzondere kosten kunnen wij u in rekening brengen?
1. Het kan zijn dat wij worden betrokken bij een geschil tussen u en een ander, bijvoorbeeld een beslag of een procedure. Dit kan dan voor ons kosten meebrengen. Die kosten moet u volledig aan ons vergoeden. Wij zijn immers geen partij bij het geschil tussen u en die ander. Denkt u bijvoorbeeld aan de kosten voor de behandeling van een beslag dat een schuldeiser van u legt op uw tegoeden bij ons. Kosten kunnen bijvoorbeeld ook zijn de kosten van inschakeling van een advocaat.
2. Er kunnen ook andere bijzondere kosten voor ons ontstaan in verband met onze relatie met u. Deze moet u aan ons vergoeden voor zover dit redelijk is. Denkt u hierbij aan taxatiekosten, advieskosten en kosten van extra rapportages. Wij vertellen u waarom de kosten nodig zijn. Als er voor bijzondere kosten een wettelijke regeling is, wordt die toegepast.

2.3 Hangende het strafrechtelijk onderzoek heeft de bank een onderzoek uitgevoerd naar de geldstromen op één van de rekeningen van de consument, in het bijzonder naar de contante stortingen die daarop hebben plaatsgevonden en een betaling aan [bedrijf].

2.4 De consument heeft zijn bankrelatie met de bank beëindigd en is elders gaan bankieren.

De klacht en vordering

2.5 De consument heeft geklaagd dat de bank ten onrechte aan de opsporingsinstanties zou hebben doorgegeven dat beslaglegging zinvol zou zijn en ten onrechte rekening-informatie gedeeld heeft. Doordat de consument niet bij zijn geld kon, heeft hij een extra hypothecaire geldlening op zijn huis moeten nemen. De kosten die hij in dat verband gemaakt heeft, vordert hij, bovenop de kosten voor het beslag die hem in rekening zijn gebracht, van de bank. In totaal gaat het om een bedrag van € 1.650,-.

Dat is uitgesplitst in € 70,- kosten voor beslag; € 500,- kosten voor de financieel adviseur voor het ophogen van de hypotheek; € 475,- voor een taxatierapport van de woning. Het meerdere betreft de betaalde rente.

Voorts heeft hij ook zijn beklag gedaan over het feit dat de bank hem als crimineel behandeld heeft door in het kader van het *customer due dillegence* (CDD) onderzoek een groot aantal vragen te stellen. Wanneer de bank hem niet vanuit dat perspectief had bekeken, dan had het de bank duidelijk kunnen zijn dat de transacties op de rekeningen niet ongebruikelijk maar zeer verklaarbaar waren. Voor wat de stortingen op de rekeningen betreft, gaat het in dat verband om contanten die werden ontvangen naar aanleiding van verjaardagen, de geboorte van een kind en de winsten die in het casino werden behaald. Overigens betroffen dat geen schrikbarende bedragen, maar ging het om stortingen van tussen de € 100,- en € 250,-. Bij de betaling aan [bedrijf] ging het daarbij om een betaling in verband met de bouw van een huis, waarvoor hij een factuur heeft aangeleverd.

Het verweer

2.6 De bank heeft verweer gevoerd tegen de stellingen van de consument. Voor zover relevant zal de commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

3. De beoordeling

3.1 De schade die de consument heeft gevorderd, heeft hij gebaseerd op de in zijn ogen onterechte beslaglegging. Om die reden wordt dit klachtonderdeel eerst behandeld, waarna zal worden stilgestaan bij het uitgevoerde CDD-onderzoek.

3.2 De consument heeft gesteld dat de bank ten onrechte (rekening)informatie met opsporingsinstanties zou hebben gedeeld en aangegeven dat de bank telefonisch zou hebben doorgegeven aan de opsporingsinstanties dat beslag ‘nuttig’ zou zijn. Voor die stellingen heeft de consument echter geen bewijs overgelegd. Door de bank is weersproken dat (rekening)informatie voorafgaand aan het beslag zou zijn gedeeld.

3.3 De commissie is van oordeel dat, ook in het geval dat het doen van deze mededelingen zou komen vast te staan, dit handelen niet tot schade aan de zijde van de consument kan leiden. Er is immers niet aannemelijk gemaakt dat het beslag zonder die mededeling niet zou zijn gelegd. Daaruit volgt de conclusie dat de kosten voor het beslag rechtmatig aan de consument in rekening zijn gebracht, nu deze voortvloeien uit het in overweging 2.2 geciteerde artikel 28 van de Algemene Bankvoorwaarden.

3.4 Nu niet is gebleken dat de bank verwijtbaar heeft gehandeld in het kader van de beslaglegging kan ook de verdere schade die de consument door deze beslaglegging heeft gesteld te hebben geleden niet voor vergoeding door de bank in aanmerking komen. Dit betekent dat de schadevordering wordt afgewezen.

3.5 Vervolgens heeft de consument ook gesteld dat de bank hem in het CDD-onderzoek als crimineel heeft behandeld. De bank heeft gewezen op de aanzienlijke beoordelingsruimte die zij heeft in het kader van het tegengaan van witwassen en financieren van terrorisme. In dat kader moet zij de herkomst van het vermogen van haar klanten nagaan en heeft zij aanzienlijke beoordelingsruimte heeft bij het opvragen van bewijsstukken ten aanzien van de herkomst van vermogen.

3.6 De commissie gaat uit van het beoordelingskader dat in eerdere uitspraken is gehanteerd.[1] Dit beoordelingskader houdt in dat een instelling zoals de bank op grond van de Wwft cliëntonderzoek moet doen (artikel 3 lid 1 en 2 onder d Wwft). Onder dit onderzoek valt het nagaan 'van de bron van de middelen die bij de zakelijke relatie of de transactie gebruikt worden'. De wet laat Wwft-instellingen ruimte voor het formuleren en uitvoeren van eigen beleid voor hun cliëntenonderzoek[2] en als een klant niet meewerkt aan een informatieverzoek, moet de instelling op grond van de Wwft de relatie beëindigen. Dit betekent nog niet dat een instelling onbegrensd informatie mag opvragen; in een Kifid-procedure kan worden beoordeeld of een cliëntenonderzoek is uitgevoerd op een wijze die naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is.[3] Verder is van belang dat op grond van artikel 8 e.v. Wwft in bepaalde situaties een verscherpt cliëntenonderzoek vereist is en dat de Wwft ook op dit punt de instelling ruimte laat voor eigen beleid; de instelling dient immers, als zij beoordeelt of verscherpt onderzoek aangewezen is, 'ten minste' rekening houden met de risicofactoren in bijlage III bij de vierde anti-witwasrichtlijn.

3.7 Wegens de hiervoor genoemde omstandigheden, in het bijzonder dat de Wwft instellingen toestaat om het cliëntenonderzoek volgens eigen beleid uit te voeren, geldt als uitgangspunt dat de bank gerechtigd is onderzoek te doen naar contante stortingen die op een rekening hebben plaatsgevonden wanneer het de bank duidelijk is dat er strafrechtelijk conservatoir beslag op de rekeningen is gelegd.

---

[1] Zie onder meer de uitspraken van de commissie met nummer 2021-0370, 2021-0524 en 2022- 0035.

[2] Zie de uitspraak met nummer 2022-0035; in 3.4 wordt overwogen dat een instelling 'risicogebaseerd' onderzoek mag doen, wat inhoudt dat de intensiteit van het onderzoek mag variëren al naar gelang de risico's die bepaalde typen cliënten, producten, diensten e.d. meebrengen.

[3] [3] Zie de uitspraak met nummer 2021-0524, overweging 3.2. Het uitgangspunt dat een Wwft-instelling niet onbegrensd informatie mag opvragen is in de literatuur in die zin omschreven dat het informatieverzoek proportioneel moet zijn; voor de omvang van de medewerkingsplicht van de klant is ook bepalend of er concrete aanwijzingen zijn van een risico (op witwassen of terrorisme); vgl. F.M.A. 't Hart, Afscheid nemen doet pijn, in; CDD, Wwft en Sw voor de financiële sector (2021), p. 171-176.

Dat de bank uitvoering aan deze bevoegdheid heeft gegeven op een onaanvaardbare wijze is niet komen vast te staan.

4. De beslissing

De commissie wijst de vordering af.

Deze uitspraak is een niet-bindend advies, omdat deze beslissing is genomen in een verkorte procedure. Meer informatie hierover staat in artikel 32 van het reglement, te vinden op de website van Kifid (www.kifid.nl/reglementen-en-statuten). Tegen deze uitspraak staat geen hoger beroep open bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. U kunt de zaak nog wel aan de rechter voorleggen.

Binnen twee weken na de verzenddatum van deze uitspraak kunt u een schriftelijk verzoek indienen tot herstel van vergissingen in de uitspraak zoals schrijffouten, een verkeerde naam/datum of rekenfouten. De beslissing van de geschillencommissie in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Binnen een maand na de verzenddatum van de uitspraak kunt u een schriftelijk verzoek indienen om de uitspraak aan te vullen als u vindt dat de geschillencommissie niet heeft beslist over alle onderdelen van uw vordering. Dit ziet niet op de situatie waarin u meent dat de geschillencommissie in haar uitspraak niet uitdrukkelijk al uw argumenten, ter onderbouwing van uw vordering, heeft behandeld. Meer informatie hierover staat in artikel 40 van het reglement van de geschillencommissie, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.